

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Закарпатської
академії мистецтв

протокол № 02 від «08» жовтня 2020 р.

Голова Вченої ради ЗАМ

проф. І.І. Небесник

Уведено в дію
наказом ректора

від «15» 10.2020 р. № 81

ПОЛОЖЕННЯ

про систему забезпечення якості освіти та освітнього
процесу в Закарпатській академії мистецтв

Розділ 1. Загальні положення

1. Якість вищої освіти, яка, згідно чинного законодавства, визначається як відповідність результатів навчання встановленим вимогам, забезпечується шляхом:

- здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості; відповідності запланованих результатів навчання освітньої програми, стандартам вищої освіти, професійним стандартам, міжнародним стандартам (за наявності);
- урахування потреб зацікавлених сторін і суспільства при розробленні та періодичному перегляді освітніх програм, організації освітнього процесу;
- здійснення освітньої діяльності на засадах студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання;
- реалізації стратегії розвитку закладу вищої освіти щодо спроможності забезпечити досягнення випускниками запланованих освітніми програмами результатів навчання.

Закарпатська академія мистецтв, керуючись Конституцією України та Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», усвідомлюючи свою відповідальність перед здобувачами вищої освіти, піклуючись про їх всебічний особистісний розвиток та якісну підготовку до майбутньої професійної діяльності, постійного професійного зростання, соціальної та професійної мобільності, дбаючи про свою конкурентоздатність в Україні та за її межами, дбаючи про збереження у здобувачів освіти і ринку праці свого позитивного іміджу та позитивного іміджу системи вищої освіти України в цілому, спираючись на європейський досвід розбудови вищої освіти, у тому числі на спільну декларацію міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти» і Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, розбудовує власну систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості).

2. Система забезпечення якості освіти в Закарпатській академії мистецтв, крім дотримання вимог чинного законодавства, спрямована на підтримку системи цінностей, традицій, норм, які й визначають ефективність функціонування ЗАМ.

3. Перехід від здійснення окремих процедур забезпечення якості до створення системи забезпечення якості було розпочато в Академії у 2017 році із затвердженням «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти». Відповідні нормативні положення закріплені в Статуті Закарпатської академії мистецтв, Положенні про організацію освітнього процесу. Визначена цими документами стратегія культури якості може реалізовуватись лише за умови залучення і активної участі усіх працівників (адміністрація, керівники структурних підрозділів, науково-педагогічні і наукові працівники,

навчально-допоміжний, адміністративно-господарський персонал) та студентів. При цьому, з одного боку, повноваженнями щодо розробки власних цілей, ініціатив і дослідження якості мають бути наділені усі учасники процесу, а з іншого - необхідно мати впевненість, що всі учасники намагатимуться розвивати культуру якості: адже в кінцевому підсумку повну відповідальність за розподіл повноважень і результати діяльності несе Академія як інституція, а не окремий професор, кафедра, факультет.

Положення про систему забезпечення якості освіти в Закарпатській академії мистецтв (далі - Положення) визначає основні принципи, процедури та індикатори забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в Академії, а також розподіл повноважень щодо забезпечення якості освіти між учасниками освітнього процесу, керівництвом освітніх програм, кафедрами і факультетами, структурними підрозділами, керівними органами ЗАМ, їх робочими та дорадчими органами, структурними підрозділами Академії

4. Положення розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту», з урахуванням вимог Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про професійний розвиток працівників» та інших законів України, Указів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, Статуту Академії, Положенню про організацію освітнього процесу Закарпатської академії мистецтв, інших нормативно-правових актів у сфері вищої освіти, зайнятості і соціально-трудових відносин, а також Стандартами та рекомендаціями щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти та іншими визнаними Україною документами Болонського процесу.

5. Положення спрямоване на забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Академії відповідно до загальновизнаних європейських та світових стандартів, формування культури якості в ЗАМ, запровадження та постійне удосконалення системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Закарпатській академії мистецтв. Положення також регулює питання залучення до процесів забезпечення якості в Академії як учасників освітнього процесу (здобувачі освіти, науково-педагогічні працівники, навчально-допоміжний персонал) так і інших зацікавлених осіб (роботодавці, випускники тощо).

6. Оскільки якість вищої освіти створюється на рівні освітніх програм, а забезпечення освітньої діяльності здійснюється на рівні структурних підрозділів та ЗАМ в цілому, дане Положення (з метою забезпечення належного функціонування системи забезпечення якості освіти) регулює розподіл повноважень щодо прийняття рішень і оцінювання між керівництвом освітніх програм, кафедрами і факультетами, загальноакадемічними структурними підрозділами.

Участь студентів та їх органів самоврядування, рад роботодавців і асоціацій випускників, інших зацікавлених сторін у роботі системи забезпечення якості регулюється цим Положенням.

7. У цьому Положенні терміни вживаються у такому значенні:

- **зацікавлені особи** - особи, зацікавлені у якісній освітній діяльності та вищій освіті, зокрема, органи управління Академії, органи управління факультетів, науково-педагогічні працівники, студенти (далі -внутрішні зацікавлені особи), випускники, роботодавці, абітурієнти, партнери Закарпатської академії мистецтв, державні органи (далі - зовнішні зацікавлені особи);

- **політика забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Академії** - це сукупність стандартів, рекомендацій та рішень, прийнятих відповідно до принципів забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Академії, та процес їх виконання;

- **процес забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Академії** - це сукупність процедур, спрямованих на впровадження принципів забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти відповідно до законодавства України та Положення про систему забезпечення якості освіти в Академії;

- **якість вищої освіти** - відповідність умов освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, яка забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості;

- **якість освітньої діяльності** - рівень організації освітнього процесу у закладі вищої освіти, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

8. Основними принципами функціонування системи забезпечення якості освіти в Академії є:

- **дотримання академічної доброчесності і уникнення конфлікту інтересів**, що передбачає дотримання всіма учасниками освітнього процесу норм академічної етики, корпоративних правил та ціннісних орієнтирів;

- **залучення всіх зацікавлених осіб** (залучення науково-педагогічних працівників, студентів та представників потенційних роботодавців у процес забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Академії);

- **мінімальна необхідність** (документів, процедур);

- **об'єктивність**;

- **прозорість**, що передбачає всебічне висвітленні інформації для всіх учасників освітнього процесу та зацікавлених осіб;

- **системність та систематичність**;

- **студентоцентризм**, згідно з яким метою навчання здобувачів освіти в Закарпатській академії мистецтв є надбання ними компетентностей,

необхідних для персонального розвитку, побудови кар'єри та соціального життя;

- **субсидіарність** (узгодження делегованих повноважень і відповідальності посадових осіб, структурних підрозділів, науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти).

- **універсальність**, під якою розуміється забезпечення якості вищої освіти за всіма програмами та освітньої діяльності у всіх структурних підрозділах відповідно до загальноєвропейських та національних стандартів.

9 Метою системи забезпечення якості освіти є:

1) створення та підтримка умов для якісної підготовки конкурентоспроможних на ринку праці висококваліфікованих фахівців відповідного рівня, здатних до ефективної професійної діяльності і готових до постійного професійного зростання, соціальної та професійної мобільності;

2) гарантування відповідності умов освітньої діяльності та результатів навчання: вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), зобов'язанням Академії перед здобувачами освіти, а також потребам зацікавлених сторін і суспільства.

10. До основних завдань системи забезпечення якості освіти належать:

- формування єдиного розуміння критеріїв якості освітньої діяльності та якості вищої освіти Закарпатської академії мистецтв і способів їх оцінки;
- формування системи індикаторів, які дозволяють оцінити і підтвердити якість освітнього процесу;
- збір, аналіз та інтерпретація інформації про якість освітнього процесу;
- виділення основних чинників, що впливають на якість освітньої діяльності, прогнозування та упередження негативних змін у якості освіти;
- зовнішня, у тому числі міжнародна, акредитація освітніх програм.

9. Система забезпечення якості освіти Закарпатської академії мистецтв включає:

- стратегію та процедури забезпечення якості освіти, розподіл повноважень щодо забезпечення якості між усіма учасниками освітнього процесу;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання науково-педагогічної (педагогічної) діяльності науково-педагогічних та педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників ЗАМ;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;

- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління Академією;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами Академії.

11. Положення і зміни до нього затверджуються Вченою Радою ЗАМ.

12. Нормативні акти Академії, що регламентують окремі аспекти забезпечення якості освіти, не повинні суперечити цьому Положенню.

Розділ 2. Основні інституційні рівні системи забезпечення якості освіти

1. Виконання процедур/заходів із забезпечення якості освіти передбачає розподіл між учасниками освітнього процесу, посадовими особами і структурними підрозділами наступних завдань/функцій:

ініціювання розробки (ініціювання внесення змін до документу, процедури);

- розроблення (документів, процедур, заходів);
- оцінювання (експертиза) розробки;
- прийняття рішення;
- впровадження (реалізація, виконання);
- моніторинг реалізації.

2. В Закарпатській академії мистецтв виділяються наступні рівні функціонування системи забезпечення якості освіти, між якими розподіляються повноваження і обов'язки із виконання окремих функцій відповідних процедур і завдань:

- Перший рівень - здобувачі освіти та їх ініціативні групи, незалежно від освітньої програми, до пріоритетних прав яких належить ініціювання та моніторинг питань пов'язаних із інформаційним супроводом здобувачів освіти, їх академічною та неакадемічною підтримкою;

- Другий рівень - кафедри, гаранті програм, проектні групи програм, викладачі які забезпечують освітні компоненти та ініціативні групи здобувачів освіти за програмою, конкретні роботодавці. Це рівень ініціювання, формування і безпосередньої реалізації освітніх програм, їх поточного моніторингу, рівень на якому безпосередньо формується якість освіти;

- Третій рівень - структурні підрозділи які здійснюють освітню діяльність, їх керівні органи, групи забезпечення навчального процесу, інший навчально-допоміжний персонал, органи студентського самоврядування структурного підрозділу, галузеві ради роботодавців. Це рівень впровадження і адміністрування освітніх програм, щорічного моніторингу програм та потреб галузевого ринку праці, рівень, на якому здобувачі освіти, випускники і роботодавці залучаються до вдосконалення і ресурсного забезпечення освітніх програм;

- Четвертий рівень - загальноакадемічні структурні підрозділи, що відповідають за реалізацію заходів із забезпечення якості (центр забезпечення якості вищої освіти ЗАМ, навчальний відділ, відділ кадрів), структурні підрозділи, що залучені до реалізації заходів із забезпечення якості (учений секретар Вченої ради, наукова бібліотека, юристконсульт, бухгалтерія), дорадчі та консультативні органи (ректорат, приймальна комісія, органи студентського самоврядування). Це рівень розроблення і апробації загальноакадемічних рішень, документів, процедур, проектів, рівень експертизи проектів структурних підрозділів, моніторингу академічної політики структурних підрозділів і Академії в цілому. Ключовим підрозділом на цьому рівні є Центр забезпечення якості вищої освіти, до компетенції якої належать: аналіз забезпечення освітнього процесу необхідними ресурсами, аналіз якості викладацького складу, аналіз кадрового забезпечення та підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, аналіз стану освітньої діяльності та якості вищої освіти, загальна організація роботи підрозділів Академії щодо акредитації освітніх програм, науково-методичне супроводження академічної мобільності здобувачів вищої освіти, педагогічних та науково-педагогічних працівників, формування рекомендацій з планування структурними підрозділами Академії роботи з супроводження освітніх програм;

- П'ятий рівень - Наглядова Рада, Ректор, Вчена рада - функції яких визначаються Законом України «Про вищу освіту» та Статутом Закарпатської академії мистецтв. Це рівень прийняття рішень щодо формування стратегії і політик забезпечення якості, затвердження нормативних актів, програм дій і конкретних заходів, затвердження і закриття освітніх програм.

Розділ 3. Політика забезпечення якості

1. Розроблення та затвердження Стратегії розвитку Академії на черговий період
- 2.. Позачергове розроблення та затвердження Стратегії розвитку Закарпатської академії мистецтв.
3. Розроблення стратегічного плану розвитку Академії
4. Створення і реорганізація структурних підрозділів із забезпечення якості, робочих та дорадчих органів з питань забезпечення якості в Академії (факультеті, кафедрах, інших структурних підрозділах)
5. Моніторинг структури Академії щодо забезпечення якості освіти

Розділ 4. Розроблення і затвердження програм

1. Розроблення нової освітньої програми
2. Внесення змін до освітньої програми
3. Закриття освітньої програми
4. Створення каталогів курсів
5. Розроблення і затвердження навчальних планів
6. Зміна навчального плану
7. Затвердження освітньої програми

8. Затвердження форм опису освітньої програми, робочої програми освітнього компоненту (навчальної дисципліни)
9. Затвердження менеджменту програми
10. Розроблення робочої програми освітнього компоненту програми
11. Розроблення нового освітнього компонента
12. Виключення освітнього компонента

Розділ 5. Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання

1. Створення звіту за опитуваннями студентами щодо освітніх компонентів
2. Розгляд скарги студента з питань організації освітнього процесу (крім оцінювання), щодо процедури проведення та результатів контрольних заходів, щодо академічної та позаакадемічної підтримки здобувачів освіти
3. Моніторинг прозорості та об'єктивності оцінювання
4. Моніторинг застосування новітніх методик навчання
5. Звернення студентів щодо змін навчальних планів
6. Формування індивідуального навчального плану (вибір навчальних дисциплін)
7. Порядок внесення здобувачами освіти пропозицій щодо змісту програм, навчальних планів та освітніх компонент
8. Порядок внесення здобувачами освіти пропозиції щодо розвитку матеріальної бази, у тому числі з питань, що стосуються побуту та відпочинку студентів.
9. Участь студентів у обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення.
10. Надання здобувачам освіти інформації про навчальні дисципліни, включені до індивідуального навчального плану, форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання до початку їх викладання.
11. Порядок проведення опитувань студентів з питань їх задоволення освітніми програмами, їх компонентами та якістю надання освітніх послуг. Процедура аналізу та врахування результатів опитування.

12. Визначення академічної різниці при переведенні з інших освітніх програм

Розділ 6. Доступ до освітніх програм, освітні досягнення, визнання результатів навчання, атестація і сертифікація студентів

1. Розроблення та затвердження правил прийому студентів на освітні програми
2. Визначення правил визнання компетентностей студентів при неформальній чи інформальній освіті
3. Перевірка академічної доброчесності студентів
4. Підготовка до нового навчального року (у тому числі розробка розкладів занять і графіків сесій)
5. Затвердження переліку освітніх програм, на які оголошуватиметься набір у наступному навчальному році

6. Поновлення і переведення здобувачів освіти
7. Перерви у навчанні
8. Відрахування здобувачів освіти за невиконання індивідуального навчального плану
9. Визнання результатів навчання
10. Підсумкова атестація і сертифікація здобувачів освіти.
11. Визначення змісту і порядку видачі документів про освіту (академічні довідки, сертифікати, дипломи) та їх дублікатів
12. Реєстрація навчальних досягнень здобувачів освіти
13. Забезпечення об'єктивності оцінювання
14. Повторне оцінювання (перескладання і повторне складання)
15. Відрахування здобувача освіти за його бажанням
16. Відрахування здобувачів освіти за невиконання умов договору

Розділ 7. Науково-педагогічні працівники

1. Продовження контракту з викладачем
2. Проведення конкурсу на посаду викладача
3. Перевірка академічної доброчесності викладачів
4. Конкурс щодо академічної мобільності викладачів
5. Оцінювання наукової роботи викладача
6. Оцінювання методичної роботи викладача
7. Оцінювання творчої роботи викладача
8. Оцінювання викладацької роботи викладача
9. Стимулювання викладачів
10. Оцінювання ефективності керівників та їх заступників
11. Підвищення викладача (переведення з посади асистента на доцента тощо)
12. Вибір керівника структурного підрозділу Академії
13. Підвищення кваліфікації викладача
14. Підвищення кваліфікації керівників структурних підрозділів (заступників керівника)
15. Підвищення кваліфікації керівного складу Закарпатської академії мистецтв
16. Процедура залучення викладачів до викладання за освітньою програмою (у тому числі запрошення практиків, іноземних лекторів тощо)
17. Підготовка викладачів до викладання за освітньою програмою
18. Підготовка кадрового резерву
19. Визначення кількості посад НПП необхідних для забезпечення викладання за освітньою програмою, для виконання освітніх програм в межах факультету.

Розділ 8. Освітні ресурси і система підтримки студентів

1. Моніторинг діяльності бібліотеки Академії
2. Моніторинг стану учбових площ
3. Моніторинг ІТ забезпечення ЗАМ
4. Моніторинг забезпечення спеціальних потреб студентів та викладачів

5. Створення нового інформаційного ресурсу (заявка, розгляд, прийняття рішення, інформування)
6. Моніторинг сайту Закарпатської академії мистецтв.
7. Заповнення інформаційного пакету Академії (технічна частина роботи допоміжних працівників)
8. Атестація допоміжного персоналу
9. Інформаційна підтримка здобувачів освіти
10. Прогноз контингенту студентів за програмою, на факультеті
11. Визначення необхідного для реалізації програми ресурсного забезпечення (спеціалізоване обладнання, спеціальні навчальні приміщення, навчальна та науково література, методичні матеріали, бази навчальних та виробничих практик, інформаційно-програмне забезпечення)
12. Моніторинг ресурсного забезпечення освітніх програм структурного підрозділу
13. Розрахунок собівартості навчання за програмою. Визначення джерел фінансування програмою і розміру плати за навчання.
14. Консультативна допомога студентам (соціальна, психологічна, юридична, при академічній мобільності тощо)
15. Визначення нормативних обсягів академічної та позаакадемічної підтримки студентів
16. Визначення розміру плати за додаткові освітні послуги

Розділ 9. Управління інформацією

1. Моніторинг ключових показників ефективності
2. Моніторинг складу здобувачів освіти
3. Моніторинг прогресу, успішності та відрахування студентів
4. Моніторинг задоволення студентів освітніми програмами
5. Моніторинг наявних ресурсів та підтримки студентів
6. Моніторинг кар'єрних шляхів випускників
7. Збір, аналіз та використання інформації за освітніми програмами: здобувачі освіти, їх досягнення, задоволеність освітніми послугами і позаакадемічною підтримкою, освітні траєкторії здобувачів освіти, кар'єри випускників
8. Збір, аналіз та використання інформації щодо показників діяльності кафедри, факультету.
9. Збір, аналіз та використання інформації щодо показників діяльності Академії
10. Підготовка звітів самоаналізу (програми, структурних підрозділів ЗАМ)
11. Формування системи звітної документації
 12. Внесення змін до звітної документації
 13. Формування звіту Ректора

Розділ 10. Інформування громадськості

1. Оновлення публічної інформації про освітні програми та їх освітні компоненти

2. Публікація інформації про актуальну діяльність Академії, структурних підрозділів (освітня, наукова та міжнародна діяльність, кадрова політика, матеріально-технічне забезпечення освіти та досліджень)

3. Публікація звіту ректора

4. Публікація офіційної інформації Закарпатської академії мистецтв, зокрема: установчі документи, структура, інфраструктура, нормативне забезпечення, правила прийому, звітів про діяльність, платні послуги, інформаційні пакети, кадровий склад, конкурс на заміщення вакантних посад, кар'єрні досягнення випускників, результати опитування здобувачів освіти, викладачів, роботодавців.

5. Публікація офіційної інформації структурних підрозділів Академії.

6. Надання відповідей на запити зовнішніх сторін

Розділ 11. Постійний моніторинг, періодичні оцінювання та перегляд освітніх програм

1. Оцінювання змісту програми у світлі останніх досліджень у даній дисципліні для забезпечення актуальності програми.

2. Оцінювання зміни потреб суспільства (зміна очікувань ринку праці і суспільства)

3. Оцінювання навантаження, прогресу та завершення роботи студентів

4. Оцінювання очікувань, потреб та задоволеності студентів щодо програми

5. Оцінювання навчального середовища, послуг підтримки та їх придатність до мети програми.

6. Встановлення критеріїв (граничних значень індикаторів) для моніторингу

освітньої програми та моніторингу освітніх компонентів)

7. Моніторинг змістового наповнення освітньої програми

8. Оцінка здобувачами освіти навантаження за освітніми компонентами програми

9. Періодичний перегляд освітньої програми (формування експертної групи для оцінки програми, джерела інформації, документація, критерії оцінки, процедура, звітність)

10. Моніторинг виконання заходів щодо вдосконалення освітньої програми

11. Цільове інформування зацікавлених сторін щодо результатів моніторингу освітніх програм та їх освітніх компонентів

12. Оприлюднення інформації щодо результатів моніторингу освітніх програм та їх освітніх компонентів

Розділ 12. Періодичні процедури зовнішнього забезпечення якості

1. Порядок підготовки документів до зовнішнього оцінювання якості (у тому числі при акредитації) програми

2. Оцінка програми зовнішніми зацікавленими сторонами (стейкхолдерами)

3. Прийняття рішення щодо добровільного зовнішнього (зокрема, міжнародного) оцінювання якості

4. Моніторинг виконання стратегічного плану розвитку ЗАМ

5. Розширення провадження освітньої діяльності

Розділ 13. Інші процедури

1. Перегляд списку процедур Академії
2. Порядок зміни процедури
3. Обробка пропозицій співробітників Закарпатської академії мистецтв

Розділ 13. Заключні положення

1. Інформація системи внутрішнього забезпечення якості в Закарпатській академії мистецтв використовується для внутрішнього та зовнішнього оцінювання.
2. Окремі процедури забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти в Академії регулюються спеціальними внутрішніми актами ЗАМ, зокрема, передбаченими цим Положенням.
3. Положення підлягає розміщенню на сайті Закарпатської академії мистецтв.

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з навчальної роботи

А. М. Бокшан

Проректор з наукової роботи

Н. Й. Ребрик

Декан факультету
образотворчого мистецтва

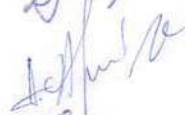
Л.А. Корж-Радько

Декан факультету дизайну
та декоративно-прикладного мистецтв

В.В. Бунда

Юрисконсульт

А.М. Павлюк

Керівник навчального відділу

О.М. Вагера